

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 1. Figuræ, & Imagines.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

fisset; qui pro utilitate nostra singula quoque tractat. Samuel Saulem, Lazarus resuscitatus Judæos, admonens nihil profecit.

Neque si quis ex mortuis resurrexerit, credent. Luc. 16. 31. Unde Judæi, Lazarò fratre Marthæ resuscitato, non crediderunt; sed mortem inferre voluerunt. Mortuis quoque, qui cum Christo resurrexerunt, & multis in sancta civitate apparuerunt, non crediderunt Judæi. Id. hic.

Si Moysen, & Prophetas non audiunt &c. Ib. Quis ex mortuis veniens melius posset dissuadere peccata, & homines ad meliora convertere; quam Mosæica lex, quam Scriptura Prophetarum, quam ipsa veritas, quæ humanis mentibus interlucet? Quis ex mortuis apertior alterius sæculi bona, vel mala, prædicere? quis ad penitentiam cautior imitator, quam ipse Christus factus inter mortuos liber. Pf. 87. 6. qui verè Infernum novit, & cælum. Porrò, si ad mortuum correctionem Evangelio Christi non creditur; desperandum est, cui alteri melius credatur. Quærere hominem ex mortuis, ut nobis, quid sit post hanc vitam, annuntiet; qui monest ad virtutes, qui retrahat à peccatis; subterfugia sunt, excusationes sunt: causatio est veritatis, dubium est in fide; nolle simpliciter servare promissa, nolle à criminibus explicari. Ac per hoc, si Christo, & Apostolis, non creditur; neque si surrexissent centum millia mortuorum. Nam si angelica virtutes evangelizarent, si Spiritus immundi in linguis humanis prædicarent, si omnes mortui revocarentur ad vitam, cum scientia, & potestate, loquendi: si ostenderentur

oculis humanis bona superna; si possemus, ut sunt, tormenta. & loca tartarea, mente, seu corporaliter intueri: etiam ad hæc omnia plus est Christus, cui præ omnibus est adhibenda fides. Simon Cass. l. 6. c. 12.

Lazarus erat unus ex discumbentibus. Joan. 12. 2. Secundum Augustinum, in illa cœna interrogatus Lazarus à convivantibus, de statu animarum post mortem, de pœnis Inferni, de expectatione justorum; omnia per ordinem diligenter narravit. Dionys. Carthuf. hic.

Petrus triennalis mortuus, à S. Stanislao Ep. Cracoviensi suscitatus; ut testimonium coram Boleslao rege exhiberet, sibi ab eo venditum esse agrum: eò perhibito, cum multi eum interrogarent de rebus alterius sæculi; nihil, nisi hoc respondit: habetis Moysen, & Prophetas; non ad evangelizandum, sed ad testificandum, missus sum. Ità Breviarium Polon. 13. Maij.

Miscellanea.

Mittens occidit omnes pueros. Matth. 2. 16. Theophylactus in c. 9. Joan: quòd saepe vides pueros mori; scias, quòd Deus propter misericordiam præcipiat illorum vitam, ut ne, cum supervixerint, deteriores fiant; & in malum suarum animarum, & aliorum multorum, vivant.

Somnus est speculum mortis, finis omnium quæstionum. Tertull. l. de anima.

Mors est desperationis Domina, incredulitatis mater, germana corruptionis, Inferni patrens, diaboli conjunx, omnium malorum regina. S. Chrysol. f. 118.

TITULUS XXIII. MORS CHRISTI DOMINI.

§. I.

Figure, & imagines.

Immisit Dominus Deus sporem in Adam. Gen. 2. 21. Id est, Deus Pater somnum mortis in Christo. Et dicitur mors Christi sopor, propter celeritatem, & facilitatem, resurgendi; & voluntatem moriendi. Hugo Card. hic.

Requiescens accubuit in leo. Decumbens dormies ut leo. Gen. 49. 9. quemadmodum enim leo dormiens terribilis est, sic mors Domini formidabilis fuit & morti, & diabolo. B. Theodoretus q. 109.

Quo mortuo - filii Israel creverunt. Ex. 1. 6. 7. Donec viveret Joseph, non refertur, quòd multiplicati fuerint filii Israel. Antequam moreretur noster Joseph; ille, qui distractus est triginta argenteis ab uno ex fratribus Juda, valde pauci erant filii Israel: cum verò pro omnibus gustavit mortem, multiplicatus est Fidei populus. Origen. hom. 1. hic. Quid est hoc? donec viveret Joseph, non referuntur crevisse filii Israel; sed, posteaquam mortuus est, sic germinasse dicuntur &c. Sed hæc in illo Joseph figurata sunt; in nostro autem Joseph, id est, Domino Christo, in veritate com-

pleta sunt. Prius enim, quàm morerentur, id est, quàm crucifigeretur, Joseph noster, pauci in eum crediderunt: posteaquam autem mortuus est, & resurrexit, in universo Mundo multiplicati sunt, & creverunt Israelitæ, id est, populi Christiani. Sic & ipse Dominus in Evangelio dixit. Joan. 12. 24. *nisi granum frumenti mortuum fuerit, ipsum solum manet &c.* Postea enim quàm in Passione pretiosum granum frumenti mortuum est, & sepulcrum, per univèrsam Mundum de uno illo grano messis Ecclesiæ pullulavit. S. August. s. 1. D. 3. Quadr.

Deorsum ad pedes ejusdem tunica per circumcinctum quasi mala Punica facies mixtis in medio tintinabulis. Ex. 28. 33. Qui sunt fines tunicae Sacerdotalis, nisi extrema vitæ Domini nostri? quæ sunt mala Punica valde rubentia; nisi ejus, quæ majorem nemo habuit, charitatis opera. Hæc utique mala sinibus suæ tunicae appendit: quia, cum dilexisset suos, qui erant in Mundo, in finem dilexit eos; scilicet suam pro amicis suis animam ponendo. Tintinabula autem clarissima sunt dilectionis ejus verba; quibus eos in prædicta cœna instituit, & deinceps pro iis Patrem rogavit. Rupertus l. 13. in Joan.

T 2

Oritur

Oritur sol, & ad locum suum revertitur. Ecclæ 1. 5. Oritur sol unigenitum Dei Verbum à Paterno sinu; occidit in novissimis diebus, ad occasum vitæ hujus; carne assumptâ, suam quodammodo divinitatem occultans. Oritur insuper ex Deipara Maria secundum carnem; occidit autem ad Inferniima descendens. Olympiodorus hic.

Fasciculus myrrha &c. Cant. 1. 12. Myrrha sponsi mortem, & quæ inde ad sponsam pervenit, indicat suavitatem. In medio uberum meorum commorabitur, hoc est, in præcipua animæ meæ parte, nempe in corde, quod inter ubera situm est. B. Theodoretus hic.

Jam enim hyems transit. Cant. 2. 11. Hyemem salutarem Domini necem vocat; in qua hyemantes Judæi miseram tulerunt perditionem. Philo Carpathius hic.

Vadam ad montem myrrha. Cant. 4. 6. Ascendam Jerosolimam, & consummabuntur omnia, quæ scripta sunt de me: tradar enim Gentibus &c. Hoc erit ire ad montem myrrha; scilicet mortificari, vel occidi. Tertiâ die resurgam à mortuis; & deinde ascendam in Cælum: hoc erit ire ad collem thuris. 3. in Cant. hic.

Veni in hortum meum &c. Cant. 5. 1. Descendendo in uterum tuum, & assumendo carnem; ut verus homo nascerer, qui verus Deus eram, veni in hortum meum. Moriendo, atque in Infernum descendendo, *messui myrrham meam cum aromatibus meis*; resurgendo *comedi favum cum melle meo*; ascendendo in cælum *bibi vinum meum cum lacte meo*. Id. hic.

§. II.

Mors Christi spontanea.

Ego dormivi &c. Pl. 3. 4. Id est, sponte jacui in cruce, ut in ea morerer: quomodo se in lectum componunt, qui dormire volunt. Bellarminus hic.

Factus sum sicut homo inter mortuos liber. Pl. 87. 6. Euthymius: liber, quia non ab Angelis in Infernum deductus sum, sed solus descendi. Liber accessi ad mortem, hoc est, insons, atque innocens. Potissimum liber, quia alii invitâ moriuntur; & ideo mortis servi sunt: At Christus sponte suâ, & liberè mortuus est: potestatem enim, inquit, habeo ponendi animam meam. Arcones in Il. 2. Disc. 2.

Filia Jerusalem nolite flere super me. Luc. 23. 28. Perspicuum est illud; commiserationem ei, qui invitâ patitur, solatium: ei autem, qui ultrâ & sponte contumeliam asserit. Hidorus Pelus. l. 2. ep. 285. Istum planctum Dominus JESUS dedignabatur impendi: quia non decebat luctus triumphum, nec lamenta victoriam. S. Leo l. 10. de Pass.

Ego vado, & queretis me. Joan. 8. 21. *Ego vado*, ait, ut monstret, quod præsciat suam mortem; & quod non illorum virtutis opus crux sit; sed ejusdem voluntatis suæ. Theophylactus.

Quem queritis? Joan. 18. 4. Magna charitas, quæ mortis excludit horrorem! miranda securitas, quæ inimicis se sponte donat. Ad

hæc caput nostrum animavit & membra. Simon. Cass. l. 13. c. 13.

§. III.

Mors Christo chara, dulcis, optata.

Factum est vespere, & manè, dies unus. Gen. 1. 5. Cur prius vesper. quàm manè? Manè ortus solis, vesperi occasus. Rupercus l. 1. in Gen. c. 20. ait: quod dies illa Christum præfigurabat: Manè Incarnationem, & Nativitatem; vesper mortem: pretiosior omnibus ei mors.

Quasi de somno suscitatus sum; & somnus meus dulcis mihi. Jer. 31. 26. Dormire Dei est, cum unigenitus Filius Patris in assumpta carne mori dignatus est; cujus mors certè somnus prædictus est: *quasi de somno &c.* S. Anselmus lib. de vestim. &c. Deo attribuit.

Gratias egit fracturus panem. Matth. 26. 27. ut ostendat, secum gratitudine fractionem sui corporis, hoc est, occisionem, suscipere. Theophylactus hic.

Sciens, quia venit hora ejus. Joan. 13. 1. *sciens quia omnia dedit ei Pater in manus.* v. 3. *sciens, quia à Deo exivit.* v. 3. Inter objecta tam sublimia primò loco ponit præscientiam de morte, tanti eam æstimabat. Sylveira hic q. 3. Cum scientia omnipotentia, & essentia divina, connectitur mortis scientia: quia in tanto pretio ei fuit mors; ut pro eximio amore in nos, ipsa divinitatis, & omnipotentia, scientia non inderetur ei, nisi simul involveret cognitionem crucis, & mortis. Id. hic. q. 19.

Processit, & dixit eis: quem queritis. Joan. 18. 4. Cum procul adhuc absent hostes, ad mortem usque tristabaris, & sanguinem sudabas: jam, quando in oculis sunt inimici tui; illis procedis obviam? o bone JESU! ô dulcis amator! quid hoc est? quis amor cor tuum absorbit, ut ad mortem, ceu ad nuptias, properes; hostibus, perinde ut amicis, obviam procedas? Lud. Blofius margar. spir. p. 3. c. 3.

Primogenitus mortuorum princeps regum terra. Apoc. 1. 5. Cur potius non dicitur primò princeps regum terræ, dein primogenitus mortuorum? Rectum servavit ordinem juxta beneplacitum Christi; cui in majori pretio fuit mors quam principatus omnium regum terræ. Sylveira in Joan. 13. q. 3.

Pedes ejus similes aurichalco. Apoc. 1. 15. Pannonius: quia Christi desideria sancta erant, & fortissima; ut non cederent morti; rectè ari comparantur. Frequentèr in Scriptura per pedes desideria, & affectus, significantur. Pl. 9. 16. Pl. 17. 34. Prov. 3. 23. Meritè ari fortissimo Christi affectus comparantur: quia ejus desideria pro nobis moriendi; valdissima, & constantissima, fuerunt. Sylveira hic q. 58.

Occisus est ab origine Mundi. Apoc. 13. 8. Nihilominos inker sævus mortis dolores viventem pronuntiat Joannes 1. 4. *quod factum est in ipso vita erat; & vita erat lux hominum.* Mors facta est in ipso, eritine in eo mors.